

Fördjupad granskning av vissa kontaktförbudsärenden

– Uppföljning av kontaktförbudsärenden vid Södra Skånes åklagarkammare där handläggningstiden överskridit tre veckor

Innehållsförteckning

BAKGRUND	3
IAKTTAGELSER	3
KOMMENTAR TILL SÖDRA SKÅNES ÅK FÖRSLAG TILL RUTINER FÖR KONTAKTFÖRBUDSHANTERINGEN	4
SLUTSATSER.....	5

Uppföljning av kontaktförbudsärenden vid Södra Skånes åklagarkammare där handläggningstiden överskridit tre veckor

Bakgrund

I tillsynsrapport 2013:4, Kontaktförbud – en kartläggning av tillämpningen med synpunkter på iakttagelserna, framkom att Södra Skånes åklagarkammare enbart i 47% av de granskade fallen hållit tidsfristen (inom en vecka) för handläggningstiden av en ansökan om kontaktförbud (ansökan inkom – beslut). I beslut under avsnitt 9 i tillsynsrapporten bestämdes att Utvecklingscentrum Göteborg i anledning av denna iakttagelse skulle göra en fördjupad granskning av handläggningstiderna i de ärenden vid Södra Skånes åklagarkammare där handläggningstiden överskridit tre veckor. En sådan uppföljning har nu skett.

Den fördjupade genomgången har avsett samtliga 23 beslut i sammanlagt 15 AM-ärenden där handläggningstiden överskridit tre veckor. Handläggningen av ärendena har granskats närmare i diariehanteringssystemet Cåbra. Beslut och direktiv har granskats, både vad avser innehåll och tidsmässiga sammanhang, samt stämts av med de iakttagelser som antecknades i respektive granskningsmall vid tillsynen på kammaren 2012. Någon fullständig kontroll av samtliga utredningshandlingar hos polisen har inte varit möjlig på grund av att de elektroniska akterna gallrats och att polisens akter inte på nytt har beställts in. Det tillgängliga underlaget har bedömts tillräckligt för att kunna dra slutsatser i det hänseende som granskningen avsett.

Iakttagelser

I tre fall framstår det i diarieföringssystemet Cåbra som om handläggningstiden uppgått till 439, 197 respektive 174 dagar. Två av dessa fall avser ärenden i vilka en ansökan om förlängning av ett tidigare besöks-/kontaktförbud kommit in. Den handläggningstid som redovisas i Cåbra stämmer inte överens med den verkliga handläggningstiden på grund av att handläggningstiden i Cåbra vid en förlängning räknas från dagen för den första ansökan till dagen för det sista förlängningsbeslutet. De administrativa diarieföringsrutinerna i Cåbra som medför en sådan felaktig ordning bör ändras eftersom de ger en felaktig bild av handläggningstiden i ärenden avseende förlängning av kontaktförbud. Handläggningstiderna borde i dessa två fall rätteligen vara 26 respektive 32 dagar. Under handläggningen har det i dessa två fall funnits ett redan gällande kontaktförbud. "Skyddspersonen" har därmed i de fallen inte gjort någon rättsförlust på grund av att handläggningstiden överskridit en vecka. Det är dock med hänsyn till "skyddspersonens" trygghet av vikt att den föreskrivna handläggningstiden om en vecka hålls även vid förlängning av ett kontaktförbud.

Det återstående av de tre "förlägningsfallen" avsåg en ansökan om kontaktförbud som senare, efter granskningsperioden, förlängdes ytterligare en tid. Även här har Cåbra felaktigt angett en för lång handlingstid baserad på datum för den ursprungligt inkomna ansökan. I detta fall har handläggningstiden, även bortsett från förlägningsproblematiken, med hänsyn till skyndsamhetskravet blivit allt för lång, 42 dagar.

I ett annat av de granskade ärendena har handläggningstiden uppgått till 122 dagar. Ansökan om kontaktförbud inkom ursprungligen till Malmö åklagarkammare. Lottad åklagare skickade omgående ett direktiv i ärendet till polisen innan hela ärendet en vecka senare, av forumskäl, lottades om till Södra Skånes åklagarkammare. När ärendet väl lottats in på Södra Skånes åklagarkammare skickades direktiv till polisen mer än två månader efter det att ärendet lottades in. Därefter har åklagaren tagit beslut i ärendet ytterligare en och en halv månad senare utan att detta föregåtts av några påminnelser till polisen. Ärendet illustrerar vikten av att den kammare som lottar över en brottsutredning innehållande ett kontaktförbudsärende till en annan kammare verkligen uppmärksammar den kammaren på förekomsten av kontaktförbudsärendet.

I övriga granskade fall har handläggningstiden varierat mellan 20 – 55 dagar. I samtliga fall utom tre (i relation till samtliga granskade AM-ärenden) har ansökan om kontaktförbud avsett en parrelation, f.d. parrelation eller annan nära relation. I några få fall har åklagaren i sitt direktiv upplyst mottagaren om att ärendet kräver skyndsamt handläggning men inte i något fall har lottad åklagare under handläggningens gång påmint polisen och krävt besked om begärda utredningsåtgärder. I två fall har åklagaren lämnat direktiv långt efter det att ärendet lottats in på grund av att ansökan om kontaktförbud missats. I ett fall har en ansökan om kontaktförbud avseende gemensam bostad diarieförts som en ansökan om ordinärt kontaktförbud. Inget i åklagarens direktiv angav att ansökan avsåg gemensam bostad som skulle hanteras med särskild skyndsamhet. Avslagsbeslut i ärendet fattades 31 dagar efter det att ansökan lottats in på kammaren med motiveringen att ett kontaktförbud inte stod i proportion till de brott förbudspersonen var misstänkt för. I ytterligare ett ärende fattade åklagaren beslut i ärendet först 14 dagar efter det att "förbudspersonen" hörts i ärendet.

Kommentar till Södra Skånes ÅK förslag till rutiner för kontaktförbudshanteringen

Södra Skånes ÅK har lämnats tillfälle att yttra sig över den fördjupade granskningen av handläggningstidernas längd vid handläggningen av kontaktförbudsärenden på kammaren. Chefsåklagaren Mats Svensson har upplyst om att kammaren i samband med detta har beslutat om skriftliga rutiner av manulkaraktär som syftar till att "dokumentera bästa väg för ett kontaktförbudsärende från ansökan hos polisen till beslut av åklagare jämte

efterföljande delgivning via polisen.” Utvecklingscentrum Göteborg bedömer att dessa bör leda till en effektivare handläggning av kontaktförbudsärenden och till att handläggningstiderna på sikt kan förkortas väsentligt. När det gäller ansökan om förlängning av ett kontaktförbud är det dock viktigt att uppmärksamma att skyndsamhetskravet i handläggningen upprätthålls (ÅFS 2011:6). För att kontaktförbud ska kunna fungera som en trygghetsskapande skyddsåtgärd är det viktigt att ”skyddspersonen” inte ska behöva sväva i ovisshet genom att ett kontaktförbudsbeslut drar ut på tiden. Skulle åklagaren avslå en begäran om förlängning av ett kontaktförbud är det viktigt att den ”skyddsperson” som ansökt i tillräckligt god tid innan beslutet löper ut också kan hinna få en domstolsprövning till stånd i frågan innan tiden för det utfärdade kontaktförbudet har gått ut. Utvecklingscentrum Göteborg kommer att utveckla förlängningsproblematiken närmare i den nu pågående uppdateringen av kontaktförbudshandboken.

Slutsatser

Den fördjupade granskningen visar att det – på samma sätt som kunde konstateras i tillsynsrapporten - finns en förbättringspotential avseende handläggningen av kontaktförbudsärenden hos såväl åklagarmyndigheten som polismyndigheten. Den slår på ett tydligt sätt fast behovet av fasta och goda rutiner hos både polis och åklagare för handläggningen av kontaktförbudsärenden. Granskningen har tydliggjort att muntliga överenskommelser mellan polis och åklagare om en allmänt skyndsamt handläggning av kontaktförbudsärenden på respektive myndighet inte är tillräcklig. Det behövs generella skriftliga rutiner för kontaktförbudsansökningar av manuallkaraktär. Tillsammans med övriga åtgärdsförslag i Tillsynsrapport 2013:4 bör detta förkorta handläggningstiderna och öka enhetligheten i handläggningen.